

Калоферъ, и за да остави спомени, които още не се забравятъ.

Ботйовъ обичалъ спорта: не само да ходи на ловъ, да язди и т. н., но и да дресира екземпляри отъ зоологическото царство, му правило особно удоволствие. Природата е създала една грамадна колекция отъ животински видове. Но ако дѣйствително въ амбициозното съзнание, че човѣкътъ е вѣнецъ на природата, има нѣщо логично, цѣлесъобразно, защо човѣкътъ да не си прави удоволствие отъ по-нисшитѣ видове?! Защо той да не се доближи до звѣра — да го укроти и да го тури въ разположение на своето удоволствие, или пъкъ да използва неговата жива сила? Нима самъ човѣкътъ не е билъ звѣръ! Че нима условията и сега не сж създали отъ човѣкътъ—звѣръ: нима разликата между човѣкътъ и звѣрътъ е само тая, че послѣдния напада и кжса по единъ инстинктъ, а първия използва своето общественно състояние, като социална единица, за да души други социални единици? Звѣрътъ можешъ да укротишъ, докато не е заговорилъ у него инстинкта, ала човѣкътъ, който се управлява не отъ диви инстинкти, а отъ социални нужди, може да се опитоми само чрѣзъ бунтъ, чрѣзъ революция, — чрѣзъ измѣнение на неговото общественно положение, т. е. чрѣзъ революция общественна и економическа. Ботйовъ върши тая, по-право — подготвя е даже между училищната младежъ —, защото тя е неговата вѣра и надежда —, между хжшове и сиромаси, но тая социална революция, насочена да повърне човѣку човѣческото, което той е изгубилъ и отъ което има нужда, не отрича оня естественъ инересъ у реформатора, който той може да прояви къмъ останалия животенъ миръ. И Ботйовъ се заелъ съ една работа, която се виждала чудата въ очитѣ на исмаилци и на бай Ганю, новъ очитѣ на по-напрѣдналия човѣкъ, то било единъ спортъ, мо-